

Nr 75.

Av herr Grym m. fl., om åtgärder för bekämpande av viss kreaturssjukdom inom Norrbottens län.

Sedan lång tid tillbaka har Tornedalen inom Norrbottens län härjats av den svåra kreaturssjukdomen »smittsam blodbrist hos häst». Från och med 1935 har sjukdomen — vilken vållar tornedalsbefolkningen avsevärda ekonomiska förluster — varit föremål för statligt bekämpande. Bekämpandet innebar i korthet att tjänsteveterinär hade befogenhet att påbjuda nedslaktning av sjuka djur samt nedgrävning av de döda kropparna. Djurägarna ersattes till en början med djurets halva värde. 1945 ändrades sistnämnda bestämmelse därhän, att ersättning kunde utgå för djurets fulla värde. Genom den fulla ersättningen ville man åstadkomma att alla uppdykande fall av sjukdomen skulle bli uppdagade och de insjuknade djuren till smittans förhindrande oskadliggöras. Tillvägagångssättet gav emellertid inte önskat och väntat resultat dels emedan diagnosticeringsförfarandet var otillfredsställande, dels därför att mindre ansvarskännande djurägare i vetenskap om, att de i alla fall fick ersättning, icke respekterade utfärdade bestämmelser. Med hänsyn härtill bestämdes, att den praktiserade ersättningsmetoden skulle avlysas, medan i stället ökat intresse och ökade resurser ägnades åt forskningen om sjukdomens natur och utbredningssätt. Från den första januari 1953 utgår sålunda ingen statlig ersättning för de djur som dukar under för sjukdomen. Detta har fört med sig ökade försäkringspremier, och hästägarna gör ändå svåra förluster, då försäkringsbolagen icke tecknar full försäkring.

Bekämpandet av denna kreatursepidemi bedrivs nu efter andra metoder, alltså genom forskning beträffande sjukdomens natur, men resurserna för denna forskningsverksamhet förefaller otillräckliga beträffande både den centrala virusforskningen på området och de fältarbeten som börjat bedrivas i de berörda områdena. Under tiden, som denna forskningsverksamhet — sannolikt mycket tidsödande — pågår, har den hästägande befolkningen råkat i stora ekonomiska besvärigheter, då, som nämnts, försäkringspremierna blir höga så länge dödsrisken för hästarna är så stor. Ersättning för hästar, vilka på grund av sjukdomen och till hindrande av smittospridning nedslaktats, borde därför utgå med samma motivering som staten — till fulla värdet — ersätter vid mul- och klövsjukeepidemier nedslaktade djur. För att i görligaste mån förhindra det missbruk som måhända tidigare förekommit kunde ersättningsbeloppet fixeras till tre fjärdedelar av djurets värde. Länsstyrelsen i Norrbottens län har i ett tidigare sammanhang

i anslutning till övergången till forskningslinjen förklarar: »Under den tid, som erfordras för att erfarenheterna av den nya sjukdomsbekämpande verksamheten skall hinna visa sig, torde det bli nödvändigt att i en eller annan form hålla de drabbade hästägarna skadeslösa.» I ett senare till 1952 års riksdag inlämnat yttrande har länsstyrelsen ånyo förordat att under tiden för den föreslagna försöksverksamheten ett fortsatt bidrag med exempelvis tre fjärdedelar av djurets värde lämnas djurägaren. Att helt indraga den nuvarande gottgörelsen är, säger länsstyrelsen, enligt styrelsens mening mindre välbetänkt.

Från den 1 januari 1953 utgår emellertid inga ersättningar alls. Detta medför dels att försäkringsbolagen med hänsyn till den stora dödsrisken bland kreaturen höjt försäkringsavgifterna så att de blir för hästägarna betungande, dels att bolagen är ovilliga att taga försäkringar. Den härav uppkomna situationen är mycket allvarlig, och befolkningen i de berörda orterna hyser allvarliga bekymmer för den framtid, som inträffar innan den igångsatta forsknings- och försöksverksamheten hinner ge resultat. För att mildra dessa bekymmer synes det starkt påkallat att statsmakterna under tiden för forskningarnas fortsatta bedrivande ger hästägarna stöd i den form som länsstyrelsen senast föreslagit, nämligen genom statsbidrag med tre fjärdedelar av värdet av de genom sjukdomen drabbade och dödade djuren.

Med åberopande av det anförda hemställes,

att riksdagen beslutar att från nästa budgetårs ingång och intill dess den statliga forsknings- och försöksverksamheten på området givit praktiska resultat ur anslaget till Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Övriga utgifter må utgå en ersättning med tre fjärdedelar av djurens värde för sådana inom Norrbottens län på grund av smittsam blodbrist hos häst drabbade djur, vilka genom sjukdomen omkommit eller måst nedslaktas.

Stockholm den 22 januari 1954.

Jakob Grym.

E. Hj. Nyström.

Hugo Sundberg.